

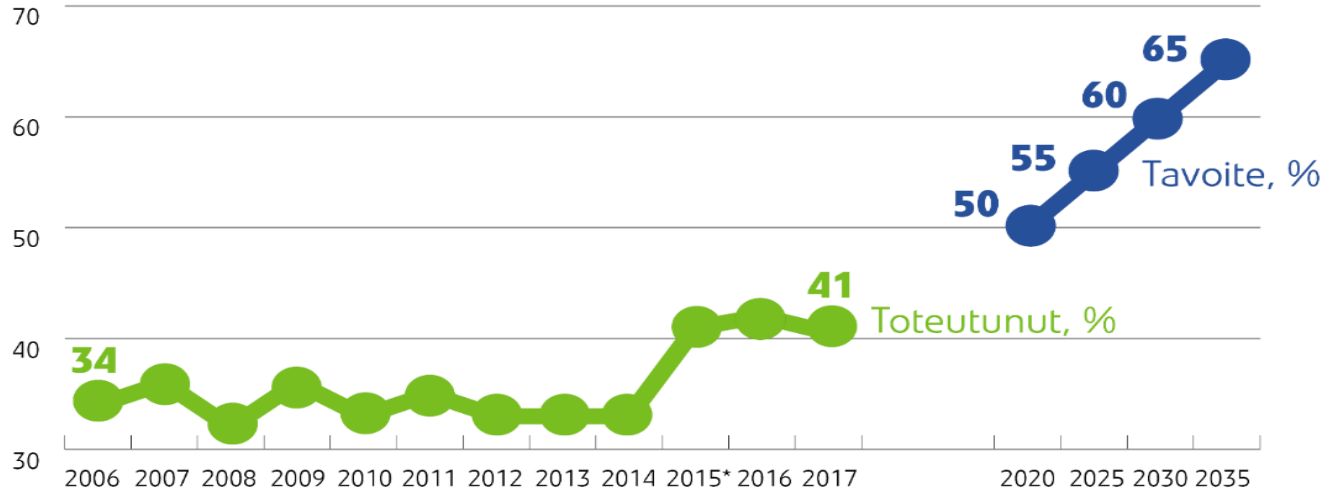
Kierrätys nousuun uudella jätelaille?

Kuntamarkkinat 10.9.2020

Jussi Kauppila

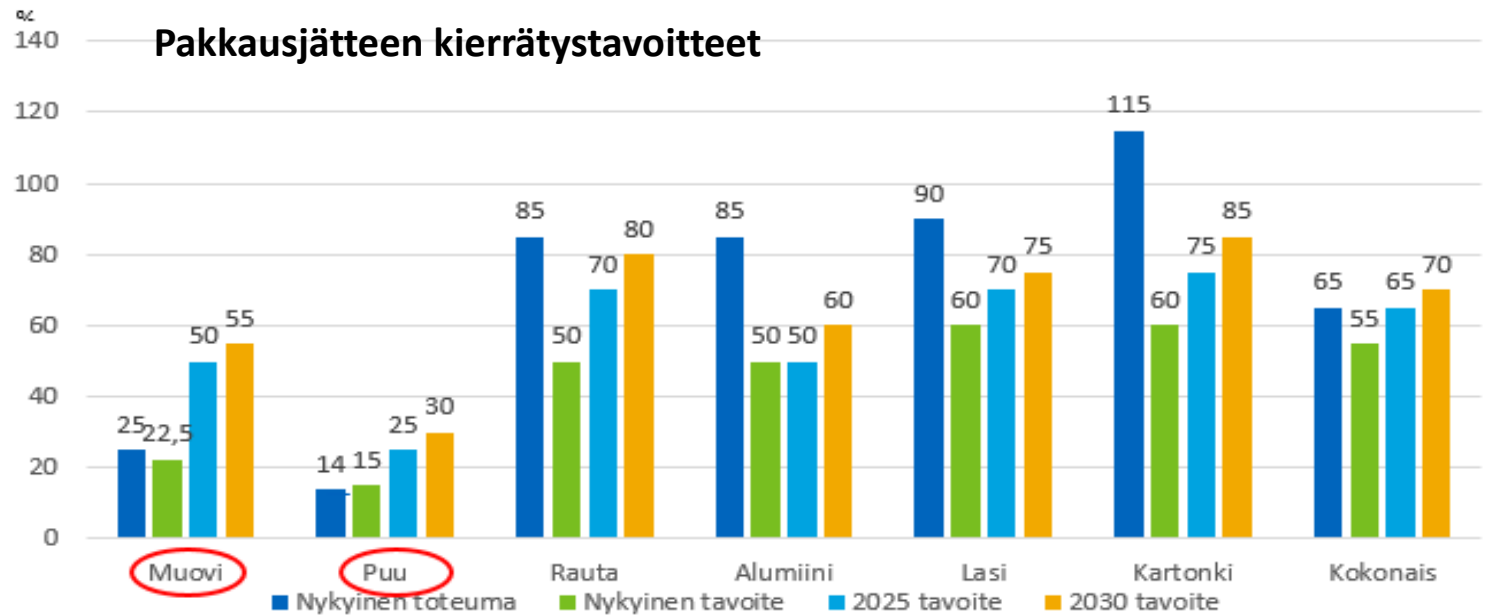
Ympäristöministeriö

Yhdyskuntajätteen kierrätysaste ja tavoitteet

*Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

Pakkausjätteen kierrätystavoitteet

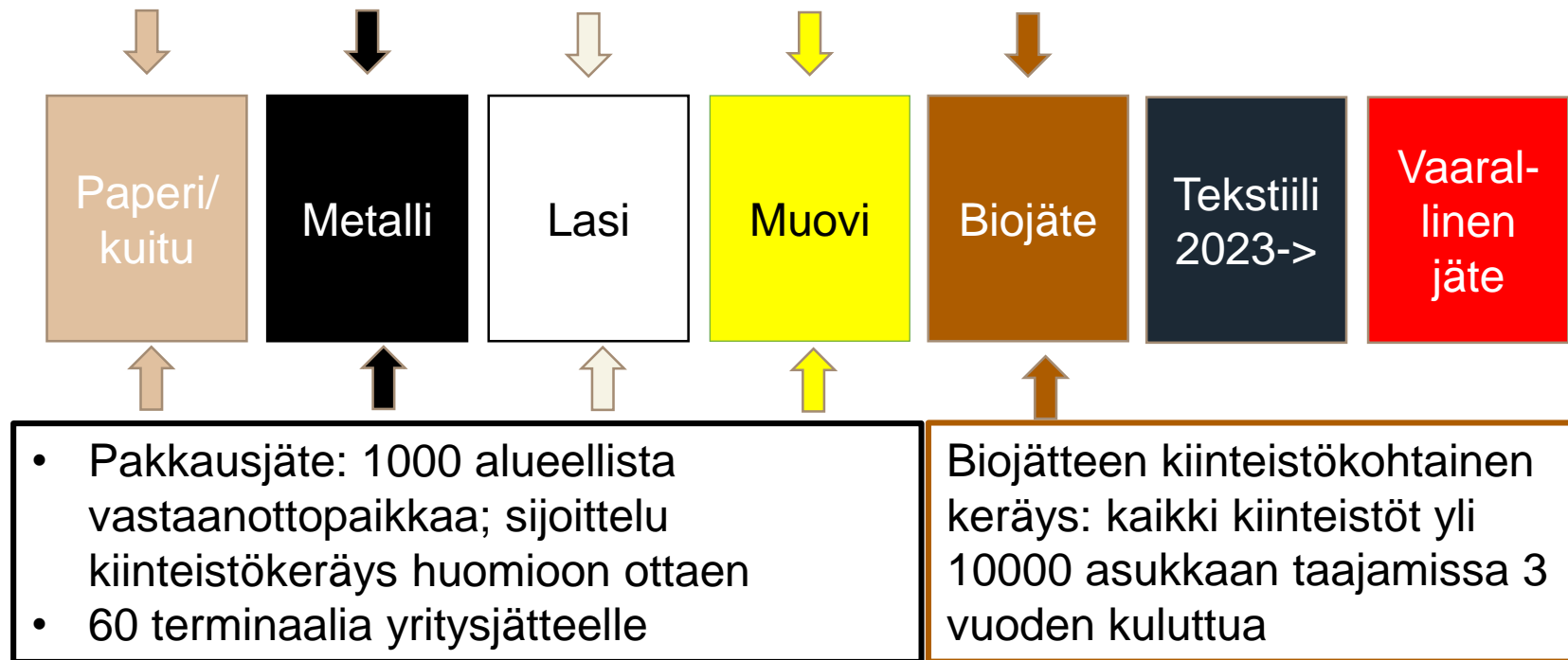
Lausuntokierroksen antia

- Noin 350 lausuntoa, muun ohella yli 100 yksittäisen jäteyrittäjän jättämää lausuntoa
- Keskeisiä sääntelyteemoja:
  - 1) Erilliskeräysvelvoitteet (JL 15 §, JL 91 §)
  - 2) Pakkausjätehuollon sääntelymalli (JL 49 a-c §)
  - 3) Ja edellisten toimeenpanoon liittyen: kunnan jätteiden kuljetusjärjestelmä

HE-luonnos: erilliskeräysvelvoitteet

- Pakollinen kiinteistökohtainen keräys vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöiltä taajamissa 2 v kuluttua lain voimaantulosta
- Vastaava vaatimus hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle 1 v kuluttua
- Kunta tai jätteen haltija voi poiketa em. vaatimuksista tietyin edellytyksin

Lausuntokierroksen antia

- Joko ankarampaan suuntaan siten, että valtioneuvoston asetuksessa määritettyä erilliskeräystä (velvoiterajaa) laajennetaan
- Tai lievempään suuntaan, kun joku JL 15 §:ssä säädetyistä poikkeusperusteista täytyy
- Lausuntopalaute
  - Yksimielistä: Asetustasoiset velvoiterajat hyviä tai välttämättömiä
  - Erimielistä: asetuksen velvoiterajan laajuus, kunnan toimivaltuudet
  - KHO: kunnan JL 91 §:n nojalla määräämät lievennykset asetuksiin määräaikaisiksi

Erilliskeräys asukkaan näkökulmasta

- Lähtökohta: kunta tarjoaa pakkausjätteen ja biojätteen erilliskeräyspalvelun joko asetuksen velvoittamana tai antamansa jätehuoltomääräyksen perusteella
- Jos kunta ei erilliskerää, kiinteistön haltija voi hankkia palvelun suoraan yksityiseltä palveluntuottajalta
- Tavoite: ei päällekkäisiä/rinnakkaisia järjestelmiä

Pakkausjätehuolto: tuottajien ja kuntien yhteistoiminta

- Kunta kerää, tuottajat maksavat
  - Sovitaan keräyksen järjestämisestä ja tuottajien maksamista korvauksista laissa olevien säännösten perusteella
  - Tuottajien kustannusvastuu 80 % erilliskerätyn pakkausjätteen jätehuollosta
  - Tuottajien takaportti: jos sopimusta ei synny, tuottajat järjestävät itse erilliskeräyksen
- Lausuntopalaute
  - Laaja kannatus tuottajien ja kuntatoimijoiden keskuudessa
  - Jätealan yritykset vastustavat: monimutkainen ja tehoton, jätedirektiivin kustannusvastuusta poikettu olemattomine perustein, mahdollisesti myös EU:n valtiontukisääntöjen vastainen, vaaditaan täyttä tuottajavastuuta

Kuljetusjärjestelmä

- Kaksoisjärjestelmän lakkauttaminen
  - Siirrytään kunnan keskitettyyn kilpailutukseen
  - Kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetus lakkaa
  - Siirtymäajat: erilliskerätty jäte 2v, sekajäte 5 v
- Lausuntopalaute
  - Laaja kannatus kuntatoimijoiden keskuudessa
  - Jätealan yrittäjät kritisoivat: kaksoisjärjestelmästä luopumista, jätekuljetusten kilpailuttamista koskevan sääntelyn (JL 36 §) epämääräisyyttä tai heikkoa vaikuttavuutta sekä ehdotettujen siirtymäaikojen lyhyyttä

Kiitos !

Jussi Kauppila
Ympäristöministeriö
puh. 050 421 0819
Jussi.kauppila@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Miten jätelain muutos näkyy kuntien jätehuollossa ja kuntalaisten arjessa?

Kuntamarkkinat 10.9.2020

Erityisasiantuntija Tuulia Innala

Suuret linjaukset

- 1. Erilliskeräysvelvoitteet jäteasetukseen**
- 2. Kuntien ja pakkaustuottajien yhteistoiminta pakkausjätteiden keräyksessä**
- 3. Jätteenkuljetus kunnan järjestämänä**

Kyse kokonaisratkaisusta, jossa kaikki osaset riippuvaisia toisistaan. Tavoitteena tehokas toiminta ja kierrätyksen lisääminen!

Erilliskeräysvelvoitteet

Nykytila

- Kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä asetettu velvoitteet biojätteelle ja pakkausjätteille
  - Koskien asumista ja kunnan hallinto- ja palvelutoimintaa
- Erilliskeräys vaihtelee alueittain ja kunnittain
  - Kaikissa ei velvoitteita
- Paperijätteen keräys jätelain 49 § mukaan

Jatkossa

- Perusvelvoitteet jäteasetukseen:
  - Vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöillä taajamissa erilliskerättävä sekajätteen ohella biojäte ja pakkausjätteet
  - Myös hallinto-, palvelu- ja yritystoiminnalle velvoitteet (kiloperuste)
- Jätehuoltomääräyksiin mahdollisuus poiketa: tiukempi tai löyhempi, jälkimmäinen perusteltava (JL 15 §)
- Paperijätteen keräys jätelain 49 § mukaan
- → jätehuoltomääräykset tarkistettava!

Biojätteen tiukempi erilliskeräysvelvoite

Nykytila

- Kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä asetettu velvoitteet biojätteelle tai sitten ei

Jatkossa

- Jäteasetukseen 3 vuoden kuluttua lain voimaantulosta
  - Kaikissa yli 10 000 asukkaan taajamissa jokaiselta asuinkiinteistöltä erilliskerättävä biojäte
  - Taajamia 50, mutta kuntia enemmän
- Kotikompostointi on vaihtoehto erilliskeräykselle
  - Kompostoinnista on ilmoitettava viranomaiselle
- Jätehuoltomääräyksiin mahdollisuus poiketa: löyhempi, jälkimmäinen perusteltava (JL 15 §)

Pakkausjätteiden keräys asuinkiinteistöiltä

Nykytila

- Kunta huolehtii keräyksestä jätehuoltomääräysten mukaisesti
  - Kunnan tai kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetus
- Pakkaustuottajalla olisi ensisijainen oikeus, mutta ei ole sitä käyttänyt
- Asukas maksaa keräyksen ja kuljetuksen, tuottaja kustantaa käsittelyn
- Jos kunta ei huolehdi, asukas voi tilata palvelun yksityiseltä

Jatkossa

- Kunta huolehtii keräyksestä jäteasetuksen ja jätehuoltomääräysten mukaisesti
  - Perustuu tuottajan kanssa sovittavaan
- Tuottaja korvaa kunnalle keräys- ja kuljetuskuluja
  - Korvaus siirretään pakkausjätteiden taksahintoihin alentavana tekijänä
  - Asukas maksaa nykyistä vähemmän, tuottaja kustantaa edelleenkin käsittelyn
- Jos kunta ei huolehdi, asukas voi tilata palvelun yksityiseltä

Pakkausjätteiden aluekeräys

Nykytila

- Pakkaustuottajille asetettu velvoitteet pakkausjäteasetuksessa
  - 1850 RINKI-ekopistettä lasi-, metalli- ja kartonkipakkauksille
  - 500 RINKI-ekopistettä muovipakkauksille
  - 30 alueellista vastaanottoterminaalia
  - Tuottaja kustantaa
- Kunnan jätelaitos voi täydentää aluekeräystä halutessaan
  - Käytäntö vaihtelee alueittain
  - Asukkaat kustantavat jätemaksuin

Jatkossa

- Pakkaustuottajille asetettu velvoitteet pakkausjäteasetuksessa
  - 1000 RINKI-ekopistettä lasi-, metalli-, kartonki- ja **muovipakkauksille**
  - 60 alueellista terminaalia
  - Tuottaja kustantaa
- Kunnan jätelaitos voi täydentää aluekeräystä halutessaan
  - Käytäntö vaihtelee alueittain
  - Asukkaat kustantavat jätemaksuin

Kiinteän yhdyskuntajätteen kuljetus

Nykytila

- Jätelaki: kunnan on järjestettävä kuljetus
- Mikäli jätelain kriteerit täyttyvät, voidaan kuljetus järjestää myös kiinteistönhaltijan järjestämänä
  - Edellyttää kriteerien tarkastelua ja viranomaispäätöstä
- Huom. Koskee myös sako- ja umpikaivolietteitä

Jatkossa

- Jätelaki: kunnan on järjestettävä kuljetus
- **Kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetus poistettaisiin**
- Mikäli käytössä kiinteistönhaltijan järjestelmä jätteenkuljetus, lakiin säädettäneen erilaisia jätelajikohtaisia siirtymäaikoja muutokselle (2-5 vuotta)
- Huom. Sako- ja umpikaivolietteissä säilyy kaksoisjärjestelmä

Pakkaustuottajien ja kunnan yhteistyö

Sekä kunnat että tuottajat kannattavat yhteistyömallia!

- Lakisääteinen yhteistyövelvoite kuluttajapakkausten keräämisessä kuntavastuukiinteistöiltä välttämätöntä, jotta jätehuoltovastuut eivät lisääntyvästi sirpaloituisi.
- Yhteistyö mahdollistaa sen, että **asukas saa kaikki jätehuoltopalvelut yhdeltä taholta.**

Kiitos.

Tuulia Innala

040 572 2120

tuulia.innala@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO